

Obec Morašice

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Obec leží v blízkosti Litomyšle – 6 km západně.
- V obci je situována základní škola (1. – 9. třída), která má velkou spádovou oblast i pro sousední obce ORP.
- Velmi dobré půdní (půdy 1. a 2. třídy ochrany) a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.

NEGATIVA

- Katastr obce je využíván pro zemědělskou výrobu a je téměř bezlesý.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Obec byla vystavěna jako slovanská obce tzv. silničního typu. Obdélníková stavení byla rozmístěna kolem silnice, která se uprostřed rozšiřuje v náves. Za domy se rozkládají zahrady, pole a louky ve stejné šířce jako stavení.

NEGATIVA

- Lesy tvoří jen malé plochy především na okraji katastru.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.
- Areál zemědělského družstva je situován v okrajové části obce, ale bezprostředně navazuje na zástavbu rodinných domů.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Morašice patří k nejstarším obcím na Litomyšlsku. První písemná zmínka o obci je z roku 1226. V obci je situován kostel sv. Petra a Pavla z r. 1321.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.

NAGATIVA

- Zástavba na okraji obce pozbývá původní podobu venkovských sídel – obec ztrácí původní genius loci.
- Silnice II/358 – průtah centrem (návsí) obce.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Vzrůstající počet obyvatel od r. 2011.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 16-64 let (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Nízká míra nezaměstnanosti.
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.

- V obci působí dvě jednotky dobrovolných hasičů – Morašice a TJ Sokol Morašice, a Myslivecký spolek Morašice.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.
- Nedostatek pozemků vhodných k výstavbě nových rodinných domů.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Existence sběrného dvora pro recyklaci odpadu.

NEGATIVA

- Území obce je zařazeno do OZKO.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace.
- PUPFL – rozsáhlá téměř bezlesá oblast.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend celkového zlepšování stavu kvality vod.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Nebylo stanoveno záplavové území.
- Podstatné snížení emisí z bodových zdrojů znečištění (splaškové a průmyslové odpadní vody).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snížování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy a nefungující zastaralé meliorační sítě.
- Zvýšený výskyt svahových deformací – aktivní sesuv.
- Nedostatek ekologických stabilizačních prvků v povodí.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Zvyšuje se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Obec je napojena na plynovod – zlepšení ovzduší v zimních měsících.
- V obci je situováno místo sběru recyklovaného odpadu.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- Území obce je zařazeno do OZKO; zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Výrobní provozy nemají vymezena a vyhlášena ochranná pásma.

- Staré ekologické zátěže.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Zastoupení kvalitnějších zemědělských půd (I., II. a III. třídy ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL.
- Rozsáhlé, téměř bezlesé oblasti.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- V obci je situována základní i mateřská škola.
- Obecní úřad, pošta.
- Obchod a restaurace.
- Praktický a dětský lékař.
- Sportovní hřiště, multifunkční hřiště, dětské hřiště.
- Kostel sv. Petra a Pavla, 2x kaple, hřbitov.
- Dvě hasičské zbrojnice.
- Autobusové zastávky.
- ČOV.

NEGATIVA

- Dojíždka za prací – časové ztráty a náklady na cestování.
- Stará hospoda na návsi.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Území obce je elektrifikované a připojené na veřejný vodovod, kanalizaci a plynovod.
- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.

NEGATIVA

- Absence obvodového propojení silniční sítě a sídelní struktury v jižním prostoru ORP s návazností na silnici II/360 a s napojením na dálnici D35.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici II. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Území obce je negativně ovlivňováno zemědělskou dopravou – zatěžování a znečišťování stávající sítě místních komunikací a silnic těžkou zemědělskou dopravou.
- V místní části Višňáry není vodovod ani kanalizace.
- V místních částech Říkovice a Lažany není kanalizace.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Relativně dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikované silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice v pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival B. Smetany, mezinárodní houslové kurzy).
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Kostel sv. Petra a Pavla, kaple.
- Socha sv. Jana Nepomuckého.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Plochy ÚSES.
- Nebylo zde stanoveno záplavové území.
- Podstatné snížení emisí z bodových zdrojů znečištění (splaškové vody).
- Snížení emisí i z plošných zdrojů znečištění v zemědělství (nižší používání hnojiv a pesticidů).
- Výrazné zlepšení úrovně hygieny životního prostředí.
- Zvyšuje se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně funguje systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku. Podpora svozu tříděného odpadu – rozmístění kontejnerů separovaného odpadu.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL, rozsáhlé, téměř bezlesé oblasti.
- Území obce je zařazeno do OZKO.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.

POTENCIÁL

- Možnost dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako průměrný.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, vysoký podíl jeho produktivní složky.
- Dobrá dostupnost Litomyšle – centra spádového obvodu pro velkou část obcí na území ORP.
- Růst počtu obyvatel od roku 2011.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný se vzestupným trendem.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Vzrůstající počet obyvatel od r. 2011.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 16-64 let (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Nízká míra nezaměstnanosti.
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.
- V obci působí dobrovolní hasiči.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.
- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

POTENCIÁL

- Převedení cyklistických a turistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území **pro soudržnost společenství obyvatel** hodnotit příznivý.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jednotlivé pilíře nejsou v kolizi.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- U pilíře pro příznivé životní prostředí je zřejmé postupné zlepšování.
- V rámci hospodářského rozvoje obce je zřejmé postupné zlepšování.
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Plochy zemědělské výroby x plochy bydlení.
- Posílení přímých obvodových vazeb s napojením na plánovanou dálnici D35 mimo město Litomyšl.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Ostatní silniční záměry x navržená rozvojová plocha bydlení a občanské vybavenost.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Nezjištěny.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora soudržnosti obyvatel.